

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 321. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357934784/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Og i hvad Aand skal Naturen opfattes? «Undertiden,» siger Frants, kæmper min Indbildningskraft og giver sig ikke tilfreds, før den har udtænkt og iværksat noget Uhørt. Yderst selsomme Skikkelser vilde jeg da male i en forvirret, næsten uforstaaelig Forbindelse, Figurer, der var sammensankede af alle Dyrearter og forneden endte i Plauter: Insekter og Orme, som jeg vilde påtrykke en vidunderlig Lighed med menneskelige Karakterer, saa at Sindsstemninger og Lidenskaber ytrede sig forunderligt og dog frygteligt.»

Hvilket Landskab, hvilket Miskmask af Rariteter! Hører man ikke allerede her Hoffmann komme anstigende med sin Hær af ti tusind Grimacer: Elefanten staar paa Hovedet paa en Snabel, der ender som en Hornfisk, Katten skriver sine Livserindringer, Dørhammeren er tillige en gammel Sælgekærling o. s. v. Er det ikke her (som i *Friskyttten*) den hellige Antonius's Fristelser, malte af Teniers eller endnu bedre af Höllen-Breughel med den hele Heksesabbat? For den ægte Romantiker tager Naturen med sit Mylr af levende Former og Væsner sig ud som et Legetøjsskab, og dette Legetøj snakker og pludrer som Legetøjet i Andersens Æventyr.

Man læse endnu denne Skildring af et romantisk Landskab i Novalis's *Heinrich v. Ofterdingen*: «Fra en Høj saa de et romantisk Land, der var oversaaet med Byer og Borge, med Templer og Gravsteder, og som forenede al de beboede Sletters Ynde med Ørkenens og stejle Klippeegnes frygtelige Tillokkelser. De skønneste Farver var tilstede i de lykkeligste Blandinger, Bjergspidserne glimrede som Fyrværkeri i deres Is- og Snedække. Sletten smilte med det friskeste Grønt. Synskresen lyste i alle Afskygninger af Blaat, og fra Havets Mørke vajede utallige brogede Vimpler fra talrige Flaader. Her saa man et Skibbrud i Baggrunden, foran det et muntert Gæstebud, hist det skrækkeligt skønne Udbrud af en Vulkan, et Jordskælvs Ødelæggelser og i Forgrunden et elskende Par under skyggende Træer, givende hinanden de sødeste Kærtegn; ved Siden deraf iagttoges et frygteligt Slag og midt i det et Teater fuldt af de latterligste Masker; paa den anden Side i Forgrunden et ungdommeligt Lig paa en Baare, som en utrøstelig Elsker fastholdt, og de grædende Forældre ved Siden af; i Baggrunden en elskelig Moder med sit Barn ved Brystet og Engle hvilende ved hendes Fødder eller kiggende frem mellem Grenene over hendes Hoved.»